

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
25 травня 2024 року

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
«Комплексний іспит за фахом підготовки»

Освітній ступінь:	магістр
Основа вступу:	освітній ступінь бакалавр або магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)
Спеціальність:	016 Спеціальна освіта
Термін навчання:	1 рік 4 місяці

Запоріжжя – 2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....
2. Зміст програми.....
3. Питання.....
4. Критерії оцінювання .....
5. Список рекомендованої літератури.....

1. Пояснювальна записка

Мета комплексного іспиту за фахом підготовки для вступу на здобуття освітнього ступеня магістр: з'ясувати підготовленість вступника до здобуття вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма комплексного іспиту за фахом підготовки – Усний іспит.

Усний іспит – це теоретичні завдання, виконання яких дає можливість виявити підготовленість вступника до здобуття вищої освіти.

Загальна кількість завдань – 3.

Формат проведення комплексного іспиту за фахом підготовки.

Комплексний іспит за фахом підготовки проводиться дистанційно з використанням платформи (програмне забезпечення) для проведення відеоконференцій Zoom.

У встановлений розкладом час початку комплексного іспиту за фахом підготовки члени фахової атестаційної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють автентифікацію вступників та інформують їх про правила проведення вступного іспиту та часові обмеження.

Автентифікації вступника передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

– показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку комплексного іспиту за фахом підготовки члени фахової атестаційної комісії рандомно задають питання з переліку, поданому у програмі.

Вступник готує відповіді на питання і в режимі відеоконференції відповідає на них та на додаткові запитання членів фахової атестаційної комісії.

Члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді вступників вищої освіти.

Результати комплексного іспиту за фахом підготовки оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги під час складання комплексного іспиту за фахом підготовки, іспит призупиняється, учасники можуть пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги, учасники можуть продовжити складання комплексного іспиту за фахом підготовки.

2. Зміст програми

Тема. Загальні теоретичні основи логопедії як науки.

Логопедія як спеціальна педагогічна наука. Предмет і об'єкт логопедії. Теоретичні, практичні задачі логопедії. Мовленнєва норма і порушення мовлення. Взаємозв'язок логопедії з іншими науками. Загальнодидактичні та специфічні принципи логопедії. Методи логопедії.

Тема. Етіологія порушень мовлення.

Сучасні уявлення про причини мовленнєвих порушень. Причини мовленнєвих порушень: органічні (анатоמו-фізіологічні, морфологічні); функціональні (психогенні); соціально-психологічні; психоневрологічні.

Тема. Класифікації порушень мовлення.

Сучасні класифікації мовленнєвих порушень. Клініко-педагогічна класифікація: час виникнення, прихильники класифікації, принципи групування мовленнєвих порушень; етіопатогенетичні, клінічні і психолого-лінгвістичні критерії розмежування порушень мовлення; види мовленнєвих порушень. Психолого-педагогічна класифікація: час виникнення, прихильники класифікації, принципи групування мовленнєвих порушень, педагогічні цілі. Взаємозв'язок між клініко-педагогічною та психолого-педагогічною класифікацією.

Тема. Дислалія: визначення, причини, форми.

Загальна характеристика порушень звукової системи мови. Визначення, причини, форми дислалії. Класифікація функціональної дислалії. Механічна дислалія, її зумовленість порушеннями в будові артикуляційного апарату.

Тема. Методики корекційної роботи при дислалії.

Основні етапи традиційної корекційно-педагогічної роботи з усунення порушень звуковимови. Етапи та прийоми логопедичного впливу при дислалії за методикою М. Фомічової. Специфіка логопедичної роботи при корекції порушень звуковимови за методикою М. Савченко.

Тема. Сигматизми свистячих та шиплячих звуків: види, характеристика, особливості логопедичної роботи

Характеристика свистячих фонем та опис правильного укладу органів артикуляції. Основні форми неправильної вимови свистячих звуків та їх причини. Види сигматизмів та парасигматизмів свистячих звуків: міжзубний, губно-зубний, боковий, призубний, носовий, шиплячий. Характеристика та опис правильного укладу органів артикуляції шиплячих фонем. Причини і варіанти порушень – сигматизми (міжзубний, боковий, носовий) та парасигматизми (губно-зубний, призубний, шиплячий, свистячий) шиплячих звуків. Методика виправлення сигматизмів свистячих та шиплячих фонем.

Тема. Порушення вимови сонорних та задньоязикових звуків, прийоми їх усунення.

Характеристика фонем та опис правильного укладу органів артикуляції [Л] - [Л']. Причини і варіанти порушень фонем [Л], [Л'], зміст корекційної роботи. Характеристика фонем [Р], [Р'] та опис їх правильного укладу. Причини і варіанти порушень фонем [Р], [Р'], зміст корекційної роботи. Порушення вимови задньоязикових звуків [К], [К'], [Г], [Г']. [Х], [Х']. Методика виправлення порушень вимови піднебінних звуків.

Тема. Етіологія та класифікація ринолалії.

Умови формування вимовної складової мовлення в нормі та при ринолалії: будова і функція піднебінно-глоткового змикання. Визначення, форми ринолалії та причини її виникнення. Вроджена відкрита ринолалія. Комплекс симптомів відкритої ринолалії. Класифікація вроджених незрошень губи та піднебіння.

Тема. Система комплексної корекції мовленнєвого та психічного розвитку дітей із вродженими незрошеннями губи та піднебіння.

Доопераційна робота при вроджених незрошеннях губи та піднебіння. Післяопераційна робота при вроджених незрошеннях губи та піднебіння. Сучасні дослідження вітчизняних науковців щодо питань корекції мовленнєвих порушень при ринолалії.

Тема. Класифікація порушень голосу у дітей та методика корекційної роботи при порушеннях голосу.

Фізіологія голосоутворення. Акустичні властивості голосу: висота, тембр, резонанс. Онтогенетичні показники розвитку голосу. Причини та загальна характеристика функціональних та органічних порушень голосу. Загальні положення корекційної роботи при усуненні порушень голосу.

Тема. Механізми та форми дизартрії.

Визначання, патогенез, ступені, структура мовленнєвого порушення при дизартрії. Основні синдроми дизартрії. Сучасні підходи до класифікації дизартрії.

Тема. Характеристика дітей з дизартрією

Характеристика загального і мовленнєвого розвитку дітей з дизартричними порушеннями. Особливості психомоторної та мовленнєвої діяльності дітей із дизартрією. Психолого-педагогічна характеристика дітей з дизартрією і анатрією.

Тема. Основні напрями корекційно-педагогічного впливу при дизартрії.

Основні напрями комплексної реабілітації дітей та підлітків із дизартрією. Принципи корекційно-педагогічного впливу при дизартрії. Основні напрями логопедичної роботи при корекції дизартричних порушень мовлення у дітей.

Тема. Загальний недорозвиток мовлення як системне мовленнєве порушення.

Загальний недорозвиток мовлення: визначення, етіологія, симптоматика. Рівні загального недорозвитку мовлення. Стан імпресивного та експресивного мовлення у дітей із загальним недорозвитком мовлення. Психолого-педагогічна характеристика дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.

Тема. Організація корекційної роботи в групах для дітей із загальним недорозвитком мовлення.

Особливості організації корекційно-виховної роботи в групах для дітей із загальним недорозвитком мовлення. Основні принципи та напрями корекційної роботи при ЗНМ. Логопедична робота з дітьми першого-другого рівнів мовленнєвого розвитку. Логопедична робота з дітьми третього-четвертого рівнів мовленнєвого розвитку.

Тема. Визначення, загальна характеристика, симптоматика заїкання.

Визначення, загальна характеристика, симптоматика заїкання. Етіологія, патогенез, механізми, прояви заїкання. Типи судомної активності м'язів мовленнєвого апарату, їх локалізація. Характеристика мовленнєвого дихання при заїканні. Психолого-педагогічна та клінічна характеристика осіб із заїканням.

Тема. Комплексні системи реабілітації заїкання у дітей.

Сучасний комплексний лікувально-педагогічний підхід до подолання заїкування. Система мовленнєвих вправ, що ускладнюються залежно від ступеня самостійності мовлення дітей із заїканням. Модернізація і одночасне використання різних прийомів логопедичної роботи з дітьми із заїканням.

Тема. Сучасні класифікації алалії та характеристика.

Визначення, причини, локалізація, механізм та форми порушення при алалії. Моторна алалія: визначення, етіологія, симптоматика. Сенсорна алалія: визначення, етіологія, симптоматика. Симптоматика алалії: немовленнєві, мовленнєві порушення. Психолого-педагогічна характеристика дітей із сенсорною алалією.

Тема. Система корекційно-логопедичної роботи при алалії.

Основні методичні принципи організації логопедичної роботи з при моторній алалії. Напрями корекційно-логопедичного впливу при сенсорній алалії.

Тема. Сучасні класифікації афазії.

Афазія як системне порушення мовленнєвої діяльності. Причини, локалізація, механізм порушення. Комплекс взаємопов'язаних мовленнєвих (порушення в лексичній, граматичній, фонетичній системі мовлення) і немовленнєвих (апраксії, агнозії) порушень.

Тема. Логопедична робота при афазії.

Методика раннього етапу відновлювального навчання у хворих на афазію. Етапи відновлювальної роботи при моторній афазії.

Тема. Сучасні уявлення про механізми письма та читання, етіологію та профілактику цих порушень.

Розуміння дислексії та дисграфії. Причини порушень писемного мовлення. Характеристика факторів ризику щодо виникнення дислексії та дисграфії у дошкільників. Раннє виявлення схильності до дисграфічних та дислексичних порушень. Напрями спеціальної роботи з попередження у дітей труднощів засвоєння грамоти.

Тема. Методика логопедичної роботи з подолання порушень писемного мовлення.

Логопедична робота з подолання фонетичних помилок. Розвиток зорово-просторового сприймання та уявлень, прийоми розвитку зорового та буквенного гнозису, зорово-моторної координації, прийоми розвитку зорової пам'яті та уваги, прийоми формування зорового аналізу та синтезу. Логопедична робота з подолання лексико-граматичних помилок. Логопедична робота при порушеннях читання.

Тема. Предмет, завдання, напрями розвитку спеціальної педагогіки.

Об'єкт, предмет, мета й завдання спеціальної педагогіки. Категоріально-понятійний апарат спеціальної педагогіки. Галузі спеціальної педагогіки. Зв'язок спеціальної педагогіки з іншими науками. Методологічні й теоретичні основи спеціальної педагогіки. Концепції Л.С. Виготського про закономірності психічного розвитку в нормі й патології; концепція про провідну роль навчання в розвитку. Принципи спеціальної педагогіки й методи педагогічного дослідження.

Тема. Історичні аспекти розвитку спеціальної педагогіки

Історичні аспекти розвитку спеціальної педагогіки в країнах Європи, Азії, Америки. Історія становлення спеціальної освіти в Україні. Сучасний стан розвитку спеціальної освіти в Україні. Впровадження інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами як вимога часу.

Тема. Педагогічна типологія дітей з особливими освітніми потребами.

Закономірності психофізичного розвитку дитини. Загальна характеристика критичних періодів розвитку. Сучасні підходи до проблеми періодизації розвитку дитини. Вікові показники та особливості нервово-психічного розвитку дитини. Причини виникнення порушень у розвитку дитини.

Сучасна педагогічна типологія дітей з особливими освітніми потребами. Варіанти дизонтогенезу за В. Лебединським. Діти з особливими освітніми потребами: медична модель, соціальна модель; категорії дітей з ООП; категорії особливих освітніх потреб (труднощів), рівні підтримки в освітньому процесі осіб з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах (групах) закладів дошкільної та загальної середньої освіти.

Тема. Сучасна система спеціальних закладів для дітей з особливими освітніми потребами.

Дошкільна освіта з дітей з особливими освітніми потребами – мережа дошкільних закладів спеціального призначення. Освітній процес у спеціальних закладах дошкільної освіти. Шкільна система спеціальної освіти. Професійна орієнтація, система професійної освіти осіб з обмеженою працездатністю.

Тема. Загальні основи сурдопедагогіки.

Предмет, завдання та методи сурдопедагогіки. Зв'язок сурдопедагогіки з іншими науками. Вплив зниження слуху на загальний розвиток дітей. Педагогічна класифікація дітей з порушеннями слухової функції. Методи дослідження слухової функції. Особливості розвитку осіб з порушеннями слухової функції.

Тема. Основи сурдодидактики.

Спеціальна освіта дітей з порушеннями слуху. Білінгвістичний підхід у сурдопедагогіці. Педагогічна система навчання дітей з порушеннями слуху на основі словесного мовлення. Верботональна система навчання дітей, що нечують. Засоби компенсації порушеного слуху. Спеціальні технічні засоби для дітей з порушеннями слуху. Професійна освіта й соціальна адаптація осіб з порушеним слухом. Кохлеарна імплантація в реабілітації осіб з порушенням слуху. Теорія та практика виховання дітей з порушеннями слухової функції.

Тема. Загальні основи тифлопедагогіки.

Тифлопедагогіка – як наука: об'єкт, предмет та завдання тифлопедагогіки. З історії тифлопедагогіки. Зв'язок тифлопедагогіки з іншими науками. Ступені порушення зору; причини й наслідки порушень зору. Організація допомоги дітям з порушеним зором в Україні. Допомога у системі охорони здоров'я, системи соціального захисту, в системі освіти.

Тема. Основи тифлодидактики

Особливості розвитку осіб з порушеннями зорової функції. Процес, принципи та методи навчання в школах для дітей з порушеним зором. Підручники та засоби навчання дітей з порушеним зором. Тифлотехнічні засоби компенсації порушених функцій зорового аналізатора. Виховання дітей з порушеним зором. Професійне

Тема. Загальні основи олігофренопедагогіки

Предмет, завдання та принципи, методи олігофренопедагогіки. Завдання спеціального дошкільного виховання та система спеціальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Теорія освіти та навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Особливості фізичного та психічного розвитку дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Затримка психічного розвитку як педагогічна проблема (труднощі у навчанні). Загальна характеристика осіб із труднощами у навчанні. Форми затримки психічного розвитку у дітей. Особливості психічного розвитку дітей, які мають труднощі у навчанні. Особливості корекційно-компенсаторної роботи з дітьми, які мають труднощі у навчанні.

Тема. Система навчально-виховних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Освітньо-виховні заклади для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Корекційно-виховна спрямованість педагогічного процесу у спеціальній школі для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Своєрідність процесу навчання, принципи, зміст, методи навчання та форми організації навчально-виховної і корекційної роботи у спеціальній школі для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Трудове виховання та професійно-трудова підготовка, фізичне та естетичне виховання учнів спеціальної школи для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Тема. Загальна характеристика осіб з первазивними порушеннями.

Аутологія: визначення, предмет, об'єкт, мета, завдання, актуальні проблеми. Аутологія як міждисциплінарна галузь наукового знання і практики: внутрішньосистемні і міжсистемні зв'язки з іншими науками. Історія вивчення аутизму як самостійного порушення розвитку. Внесок українських вчених-дефектологів у світовий науковий простір дослідження проблеми РАС. Причини, мозкові механізми РАС: генетичні зміни, соціальні умови, порушення нейропсихологічних систем як фундаментальні причини аутичного розладу. Класифікація розладів аутистичного спектра.

Тема. Стратегії і тактики допомоги дітям з РАС.

Клінічні прояви аутизму, ознаки та симптоми порушення розвитку. Механізми порушення розвитку за аутичним типом. Скринінгові дослідження розладів за аутичним типом. Інтенсифікація корекції розвитку дітей з РАС як психолого-педагогічна проблема. Стратегії і тактики допомоги дітям з РАС. Сучасні підходи до корекції порушень аутичного спектра. Психолого-педагогічна корекція розладів аутичного спектра.

Тема. Спеціальна освіта осіб з порушеннями опорно-рухового апарату

Загальна характеристика порушень опорно-рухового апарату. Історія ортопедагогіки. Визначення, причини, рухові та мовленнєві порушення при дитячому церебральному паралічі. Системний підхід до корекційно-педагогічної роботи при порушеннях опорно-рухового апарату. Профорієнтація дітей при порушеннях опорно-рухового апарату.

Тема. Спеціальна освіта осіб з гіперкінетичними розладами

Загальна характеристика осіб з гіперкінетичними розладами. Визначення, причини, рухові та мовленнєві порушення при гіперкінетичних розладах. Профорієнтація осіб з гіперкінетичними розладами.

Тема. Спеціальна освіта дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Загальна характеристика порушень мовлення. Психолого-педагогічна характеристика дітей з мовленнєвими порушеннями. Основні види логопедичної допомоги дітям, які мають мовленнєві порушення. Спеціальні школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Тема. Спеціальна освіта осіб зі складними і множинними порушеннями розвитку.

Поняття про складне порушення розвитку. Характеристика складних і множинних порушень розвитку. Психолого-педагогічна характеристика та класифікація осіб зі складними і множинними порушеннями розвитку. Завдання психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини зі складним порушеннями. Шляхи й способи організації спеціальної освіти для осіб зі складними порушеннями в розвитку.

3. Питання

1. Логопедія в системі наукових знань: об'єкт, предмет, завдання, міжсистемний та внутрісистемний зв'язок.
2. Класифікації мовленнєвих порушень.
3. Причини виникнення вад мовлення у дітей.
4. Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення та особливості організації корекційної роботи.
5. Дислалія: визначення, причини, форми.
6. Основні етапи логопедичної роботи при дислалії (традиційна методика).
7. Особливості логопедичної роботи при дислалії за методикою М. Савченко.
8. Етапи корекційної роботи при дислалії за методикою М. Фомічової.
9. Загальна характеристика механічної дислалії та особливості корекційної роботи при цьому порушенні.
10. Ринологія: визначення, причини, механізм мовленнєвого порушення та форми.
11. Симптомокомплекс відкритої ринології. Можливості корекції дефекту при ринології. Хірургічне втручання при ринології.
12. Характеристика вроджених незрощень губи та піднебіння та вплив незрощень піднебіння на загальний і мовленнєвий розвиток дитини.
13. Завдання та зміст логопедичної роботи при ринології (за А. Іпполітовою).
14. Дизартрія: визначення, причини, синдроми та форми.
15. Система комплексної корекційно-педагогічної роботи при дизартрії.
16. Стерта дизартрія: характеристика дефекту, диференційна діагностика, особливості корекційної роботи.
17. Загальний недорозвиток мовлення: структура дефекту, характеристика рівнів мовленнєвого недорозвинення.
18. Логопедична робота з дітьми першого-другого рівнів мовленнєвого розвитку.
19. Логопедична робота з дітьми третього та четвертого рівня мовленнєвого розвитку.
20. Порушення темпо-ритмічної сторони мовлення несудомного характеру: загальна характеристика дефекту та напрями корекційної роботи.
21. Заїкання: визначення, причини, немовленнєва симптоматика.
22. Комплексна система подолання заїкання у дітей дошкільного віку.
23. Зміст корекційної роботи при заїканні у дошкільників за методикою Н. Чевельової.
24. Система корекційної роботи при заїканні за методикою Н. Власової, О. Рау.
25. Моторна алалія: загальна характеристика та особливості корекційної роботи.
26. Сенсорна алалія: загальна характеристика та особливості корекційної роботи.
27. Афазія: загальна характеристика та особливості корекційної роботи.

28. Загальна характеристика порушення писемного мовлення.
  29. Організація та зміст корекційно-розвивального навчання з подолання дисграфії у молодших школярів.
  30. Порушення голосу: причини, механізми, класифікація; профілактика.
  31. Об'єкт, предмет й завдання, галузі спеціальної педагогіки.
  32. Теоретичні основи спеціальної педагогіки – концепції Л. Виготського.
- Загальнодидактичні та спеціальні принципи в спеціальній педагогіці.
33. Історія становлення спеціальної освіти в Україні
  34. Впровадження інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами як вимога часу.
  35. Сучасна педагогічна типологія осіб з особливими освітніми потребами.
  36. Варіанти дизонтогенезу за В. Лебединським.
  37. Причини, які призводять до порушень психофізичного розвитку дітей.
  38. Спеціальні заклади для дітей з особливими освітніми потребами.
  39. Сутність і особливості процесу корекційного навчання в спеціальному освітньому закладі.
  40. Форми організації та засоби навчання в системі спеціальної освіти.
  41. Професійна діяльність і особистість педагога системи спеціальної освіти.
  42. Предмет, завдання, історія сурдопедагогіки.
  43. Педагогічна класифікація осіб з порушенням слуху.
  44. Спеціальна освіта дітей з порушеннями слуху.
  45. Білінгвістичний підхід у сурдопедагогіці.
  46. Предмет і завдання тифлопедагогіки.
  47. Організація допомоги дітям з порушеним зором в Україні.
  48. Предмет, завдання олігофренопедагогіки.
  49. Особливості фізичного та психічного розвитку дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.
  50. Корекційно-виховна спрямованість педагогічного процесу у спеціальній школі для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.
  51. Поняття «затримка психічного розвитку», причини та форми затримки психічного розвитку.
  52. Основні напрями навчально-корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку.
  53. Загальна характеристика порушень опорно-рухового апарату.
  54. Мовленнєві та рухові порушення при дитячому церебральному паралічі.
  55. Системний підхід до корекційно-педагогічної роботи при порушеннях опорно-рухового апарату.
  56. Аутологія: визначення, предмет, об'єкт, мета, завдання, актуальні проблеми.
  57. Організація корекційно-педагогічної допомоги дітям із розладами аутистичного спектру.
  58. Спеціальна освіта осіб з гіперкінетичними розладами
  59. Визначення й загальна характеристика та напрями діяльності Інклюзивно-ресурсного центру.
  60. Етапи діагностичного обстеження в Інклюзивно-ресурсному центрі.

Практичні завдання

1. Дібрати пальчикові ігри, як одного із видів роботи на підготовчому етапі корекції порушень звуковимови.
2. Скласти план-схему психолого-педагогічного обстеження дитини з порушеннями мовлення.
3. Скласти план обстеження фонематичного слуху у дітей, дібрати необхідні логопедичні вправи.
4. Дібрати завдання для обстеження лексичного рівня мовлення у дітей дошкільного віку та визначити можливі помилки виконання цих завдань.
5. Дібрати вправи для розвитку артикуляційної моторики у дітей дошкільного віку при корекції порушень мовлення та пояснити доцільність їх використання.
6. Скласти план бесіди з дитиною для виявлення загального запасу її уявлень про час, простір та навичок орієнтації в просторі і часі.
7. Дібрати вправи для розвитку словника дітей з порушеннями мовлення.
8. Розробити рекомендації для батьків дітей щодо запобігання появи заїкуватості.
9. Дібрати завдання для обстеження граматичного рівня мовлення у дітей дошкільного віку та визначити можливі помилки виконання цих завдань.
10. Скласти перелік запитань для бесіди з батьками, що допоможуть виявити характер відхилень у розвитку дитини (складання анамнезу).
11. Скласти план-схему підготовчого етапу корекції сигматизмів шиплячих звуків.
12. Скласти план-схему обстеження звуковимови дитини з дислалією.
13. Скласти план-схему підготовчого етапу корекції сигматизмів свистячих звуків.
14. Скласти конспект індивідуального логопедичного заняття для корекції міжзубного сигматизму.
15. Дібрати вправи для розвитку дрібної моторики у дітей з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення та довести доцільність використання цих вправ.
16. Скласти перелік ігор та вправ для розвитку артикуляційної моторики при корекції порушень мовлення та пояснити доцільність їх використання.
17. Дібрати систему ігор, вправ для розвитку мовленнєвого дихання при корекції порушень мовлення та пояснити доцільність їх використання.
18. Скласти план логопедичної роботи для подолання поліморфної, механічної дислалії, ускладненої порушенням фонематичного слуху.

19. Скласти перелік педагогічних заходів, необхідних для профілактики порушень мовлення (у дітей від 3-х до 4-х років).
20. Скласти перелік заходів, які повинні проводити батьки дитини, що заїкається, з метою організації її загального та мовленнєвого режиму в умовах родини.
21. Дібрати завдання для обстеження стану звуковимови дітей дошкільного віку.
22. Дібрати завдання для проведення логопедичного обстеження дітей із дизартрією.
23. Дібрати завдання для проведення логопедичного обстеження дітей, що заїкаються.
24. Дібрати вправи для розвитку голосу у логопатів при корекції різних мовленнєвих порушень та пояснити доцільність його використання.
25. Методика корекційної роботи подолання порушень задньоязикових звуків. Використання логопедичних зондів для постановки порушених звуків.
26. Методика корекційної роботи подолання ламбдацизмів. Використання логопедичних зондів для постановки порушених звуків.
27. Методика корекційної роботи подолання ротацизмів. Використання логопедичних зондів для постановки порушених звуків.
28. Методика корекційної роботи подолання сигматизмів свистячих звуків. Використання логопедичних зондів для постановки порушених звуків.
29. Методика корекційної роботи подолання сигматизмів шиплячих звуків. Використання логопедичних зондів для постановки порушених звуків.
30. Навести приклад висновку Інклюзивно-ресурсного центру та надати рекомендації стосовно розвитку дитини за цим висновком.

4. Критерії оцінювання

Комплексний іспит за фахом підготовки для осіб, які претендують на зарахування за ступенем бакалавр, оцінюється за 200-бальною шкалою :

– 190-200 балів – вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідний матеріал, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

– 180-189 балів – вступник вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

– 160-179 балів – вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

– 140-159 балів – вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

– 120-139 балів – вступник володіє теоретичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей вступника відповідає мінімальним критеріям);

– 100-119 балів – вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу (до 20 %);

– 0-99 балів – вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

До участі у конкурсному відборі не допускається вступник, який продемонстрував незнання значної частини програмного матеріалу, допускав суттєві помилки при визначенні понять і отримав 0-99 балів.

5. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Кисла О. Ф. Корекційна педагогіка : навчальний посібник для студентів. Київ : Кондор, 2016. 320 с.
2. Конопляста С. Ю. Ринолалія від А до Я : монографія. Київ : Книга-плюс, 2015. 312 с.
3. Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
4. Марченко І. С. Педагогічні технології комунікативного розвитку дітей із тяжкими порушеннями мовлення (логопедична робота). Київ : Слово, 2016. 317 с.
5. Миронова С. П. Основи корекційної педагогіки: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
6. Нагорна О. Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами : навч.-метод. посіб. Рівне, 2016. 141 с.
7. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки: навч. посіб. / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків : Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2018. 338 с.
8. Пахомова Н. Г. Актуальні проблеми спеціальної освіти : навч. посіб. Полтава : АСМІ, 2018. 329 с.
9. Ревуцька О. В. Вибрані питання логопедії : навч. посібн. Бердянськ : ФОП Ткачук О. В., 2014. 288 с.
10. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник . Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. Частина І. 224 с.
11. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії / уклад. В. В. Тищенко, Є.Ю. Линдіна. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 305 с.
12. Спеціальна педагогіка : понятійно-термінологічний словник / за ред. академіка В. І. Бондаря. Луганськ : Альма-матер, 2003. 436 с.
13. Хрестоматія з логопедії : Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія : навч. посіб. / ред.: М. К. Шеремет, І.В. Мартиненко. Київ : КНТ, 2008. 380 с.
14. Шеремет М. К., Ревуцька О. В. Логопедія (корекційна робота при дислалії) : навч. посіб. Київ, 2009. 160 с.
15. Шеремет М. К., Базима Н. В. Розвиток мовленнєвої активності дітей з аутистичними порушеннями старшого дошкільного віку: навч.-метод. посібник. Київ : ДІА, 2017. 192 с.

Допоміжна

1. Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навчальний посібник для ВНЗ. Суми : Університетська книга, 2018. 302 с.
2. Дефектологічний словник : навчальний посібник / за ред. В. І. Бондаря, В. М. Синьова. Київ : «МП Леся», 2011. 528 с.

3. Мартиненко І. В. Логопсихологія : курс лекцій. Навч. посібник. 3-тє вид., виправл. і доповн. Київ : ДІА, 2019. 120 с.
4. Мартиненко І. В. Комунікативний тренінг дітей старшого дошкільного віку з системними порушеннями мовлення : навчально-методичний посібник. Київ : ДІА, 2017. 128 с.
5. Нісімчук А. С., Бойчук П. М., Панасюк О. П. Інноваційні технології педагогічної освіти : монографія. Луцьк : Твердиня, 2012. 478 с.
6. Особливості розвитку, виховання та навчання дітей з порушеннями слуху дошкільного віку : наук.-метод. посіб. / В. В. Жук, В. В. Литвинова, Л. В. Борщевська, С. В. Литовченко, Н. Л. Максименко; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки. Київ : Пед. думка, 2011. 128 с.
7. Положення Про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті: <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2019/11/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf>
8. Савченко М. А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей: навчальна книга. Тернопіль: Богдан, 2007. 160 с.
9. Ревуцька О. В. Інноваційні технології в спеціальній освіті : навч. посібн. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта. Бердянськ : БДПУ, 2018. 216 с.
10. Ревуцька О., Линдіна Є. Технології логопедичного обстеження : навч.-метод. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2018. 220 с.
11. Синьова Є. П. Тифлопедагогіка. Теорія виховання сліпих та слабозорих дітей. Київ, 2009. 212 с.
12. Федоренко С. В. Тифлодидактика : навчальний посібник для студентів ВНЗ. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. 144 с.
13. Федоренко О. Розвиток слухового сприймання у дітей зі зниженим слухом від народження. *Дефектологія*. 2011. № 3. С. 10-13.
14. Фомічова Л. І., Котова В. Л., Комісаров О. В. Розвиток слухового сприймання : підручник. Київ : Либідь, 2014. 223 с.